Kansainvälisen merentutkimusneuvoston (ICES) tieteellinen neuvo Itämeren vuoden 2026 kalastusmahdollisuuksista (E 46/2025 vp)

Eduskunnan ympäristövaliokunta
12.6.2025

MMM/LVO/ELKA
Risto Lampinen

ICES:n neuvot ja prosessi

Kv. Merentutkimusneuvoston (ICES) tieteellinen neuvo (silakka, kilohaili, turska, lohi ja punakampela) vuoden 2026 Itämeren kalastus-mahdollisuuksista saatiin 28.5.2025.

Eduskunnan kanssa sovitun menettelyn mukaisesti valtioneuvosto lähettää asiasta E-kirjeen välittömästi EU17-jaoston käsittelyn jälkeen, jotta Eduskunta voi muodostaa Suomen kannan riittävän varhaisessa vaiheessa.

Itämeren alueellistamiselin BALTFISH kokoontuu 25.-26.6.2025 käsittelemään ICES:n neuvoja Saksan puheenjohdolla.

Muodostamalla kannat ICES:n neuvojen perusteella Suomi pyrkii vaikuttamaan komission ehdotukseen ja Itämeren alueen jäsenvaltioihin.

Komission antaa ehdotuksensa Itämeren vuoden 2026 kalastus-mahdollisuuksista elo-syyskuun vaihteessa 2025.

BALTFISH käsittelee komission ehdotusta syys-lokakuussa Ruotsin puheenjohdolla.

Lopullisen päätöksen tekee maatalous- ja kalastusneuvosto 27.-28.10.2025.

Valtioneuvoston kannan lähtökohdat

Kestävän enimmäistuoton (Maximum Sustainable Yield, MSY) noudattaminen EU:n yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden mukaisesti.

Kalastusmahdollisuudet tulee vahvistaa Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantojen monivuotisen suunnitelman ja ICES:n niitä koskevan uusimman tieteellisen neuvon perusteella.

TAC:ien vahvistamisessa tulee noudattaa neuvoston vuonna 2023 tekemää linjausta, jonka mukaan TAC:t vahvistetaan monivuotisen suunnitelman artiklan 5 (ei artiklan 4.6) mukaisesti silloin, kun kalakanta on alle Btrigger -tason.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohi

ICES: Lohelle nollasaalis sekakantakalastukselle pääaltaalla sen heikkojen kantojen suojelemiseksi.

Pohjoisella Itämerellä, Ahvenanmerellä, Saaristomerellä ja Pohjanlahdella pyydetään rannikkokalastuksessa vain alueelta peräisin olevia lohikantoja. Tälle alueelle voidaan asettaa merisaalista varten 30 000 lohen (-25%) TAC kaupalliselle ja vapaa-ajankalastukselle siten, että kalastus rajoittuu neljän merimailin sisäpuolelle touko-elokuulle. 30 000 lohesta vähennetään normaalit tekijät ml. Venäjän osuus.

Suomi: Lohikantojen vahvistaminen on Suomelle prioriteetti ja se kannattaa ICESin neuvon mukaista 30 000 lohen TACia.

Suomi pyrkii saamaan aiempien vuosien mukaisesti muilta jäsenvaltioilta sitoumuksen siirtää tarvittaessa lohikiintiöitä Suomelle. Niiden vastaanottamisesta päätetään erikseen ottaen huomioon, kuten aiemminkin, lohitilanne ja nousu jokiin.

Säätelytoimenpiteiden tulee kohdella kaupallista ja vapaa-ajankalastusta (ml. kalastusmatkailu) tasapuolisesti. Lisäksi Suomi kannattaa teknisten sääntöjen jatkamista, tehokasta valvontaa ja monivuotista suunnitelmaa lohelle.

Suomenlahden lohi

ICES: Kaupallisen merisaaliin TAC 10 480 lohta, josta vähennetään normaalit muut tekijät ml. Venäjän osuus. (viime vuonna ei ICES:n neuvoa)

Suomi kannattaa ICES:n neuvon mukaista TACia.

Pohjanlahden silakka

ICES: TAC, Fmsy vaihteluväli 55 869 – 62 684 tonnia (-16%).

Kutukannan koko on alle Btrigger-tason ja yli Bpa- ja Blim-tasojen. Lisäksi ICES arvioi, että tälle silakkakannalle 25 560 tonnin TAC merkitsisi alle 5 % todennäköisyyttä sille, että kannan koko laskisi alle Blim -tason.

Suomi kannattaa ICES:n neuvon vaihteluvälin mukaista TACia.

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakka

ICES: TAC, Fmsy vaihteluväli 120 378 – 157 996 tonnia (+26%), josta vähennetään Riianlahden vaellus ja Venäjän osuus.

Kutukannan koko on alle Btrigger-tason sekä Bpa- ja Blim-tasojen välissä. Lisäksi ICES arvioi, että tälle silakkakannalle 103 073 tonnin TAC merkitsisi alle 5% todennäköisyyttä sille, että kannan koko laskisi alle Blim -tason.

Suomi kannattaa TACin vahvistamista ICESin neuvon vaihteluvälin mukaisesti.

Riianlahden silakka

ICES: TAC, Fmsy vaihteluväli 23 962 – 35 643 tonnia (-21%), josta vähennetään pääaltaan vaellus.

Suomi kannattaa TACin vahvistamista ICESin neuvon vaihteluvälin mukaisesti.

Läntinen silakka

ICES: Nollasaalis. (ennallaan)

Suomi kannattaa TACin vahvistamista ICESin neuvon mukaisesti.

Kilohaili

ICES: TAC, Fmsy vaihteluväli 176 056 – 230 518 tonnia (+36%), josta vähennetään Venäjän osuus.

Suomi kannattaa TACin vahvistamista ICESin neuvon vaihteluvälin mukaisesti.

Itäinen turskakanta

ICES: Nollasaalis. (ennallaan)

Suomi kannattaa sivusaalis-TACin vahvistamista ICESin neuvon mukaisesti.

Suomi pitää tärkeänä, että sivusaalis-TAC asetetaan riittävän korkealle tasolle, jotta vältetään tilanteet, joissa sivusaalis-TAC:n pienuus rajoittaisi perusteetta muuta kalastusta.

Suomi kannattaa edelleen tutkimuskalastusta ja pitää tärkeänä, että jäsenvaltiot sitoutuvat kiintiövaihtoihin, jotta turska ei muodostu pullonkaulaksi muiden lajien kalastuksessa.

Läntinen turskakanta

ICES: Nollasaalis. (-)

Suomi kannattaa sivusaalis-TACin vahvistamista ICESin neuvon mukaisesti.

Punakampela

ICES: TAC enintään 10 971 tonnia (-35%)

Suomi kannattaa TACin vahvistamista ICESin neuvon mukaisesti.

Meritaimen

Suomi kannattaa meritaimenen avomerikalastuskiellon jatkamista.

Keskustelu EU17-jaostossa 5.6.2024

Kaupallisen kalastuksen edustajat pitivät kaikkien kalalajien osalta tärkeänä turvata kalastuksen jatkuvuus ICES:n neuvojen mukaisesti ja korostivat, että niihin tulisi sitoutua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa kaupallisen kalastuksen toimintaympäristön vakauttamiseksi.

Vapaa-ajankalastuksen edustaja korosti yleisesti tarvetta varovaisuuteen kalakantojen hyödyntämisessä, kalastusmatkailun merkitystä aluetaloudessa ja sitä, että lohen vapaa-ajankalastusta ei tulisi rajoittaa avomerellä perusteetta.

Luontojärjestöt korostivat yleisesti varovaisuusperiaatetta ja pitivät Pohjanlahden silakan sekä Suomenlahden ja pääaltaan silakan osalta parempana asettaa kalastusmahdollisuudet em. 5%:n säännön mukaan. Erityisesti Pohjanlahden lohen ja kilohailin osalta ne pitivät tärkeänä ottaa huomioon viimeisimmät tutkimustiedot.

EU17-jaoston suppea kokoonpano hyväksyi Suomen pitkän aikavälin linjauksiin perustuvan perusmuistion (E-kirjeen) yksimielisesti korostaen tarvetta löytää tasapainoinen ratkaisu, joka turvaa sekä kalastukseen perustuvan arvoketjun toimintaedellytykset että kalakantojen myönteisen kehityksen.

Maa- ja metsätalousministeriö